

Енциклопедію буде презентовано під час однієї із найважливіших книжкових подій Європи – 68-го Франкфуртського ярмарку, який цього року проходить 19–23 жовтня. Книгу представлять на стенді нашої країни. Таке рішення прийняло Міністерство культури України.

Перша презентація видання відбулася 16 вересня на «Форумі видавців у Львові».

Автори проекту називають цю книжку «культурною мозаїкою сучасної України».

Підготувала **Ю. Темненко**, редактор Інформцентру з питань культури і мистецтва НПБУ
Режим доступу: http://zaxid.net/news/showNews.do?entsiklopediyu_ukraine_the_best_predstavlyat_na_franksfurtskomu_yarmarku&objectId=1401722

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

О. Шилок,
канд. іст. наук, заступник директора
Наукової бібліотеки
Чернівецького національного університету
ім. Юрія Федьковича

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ КНИГИ

НАПРИКІНЦІ 2014 р. буковинський парижанин – знаний історик, громадський і політичний діяч А. Жуковський, подарував Чернівецькому національному університету ім. Юрія Федьковича бібліотечну колекцію, різноманітну як за жанровим складом, так і за типами документів і мовами. В ній є книги, видані в СРСР, що були необхідні Аркадію Іларіоновичу для наукової роботи. Але переважно це видання про його велику й малу батьківщину – Україну та Буковину. «Моею батьківщиною завжди була тільки Україна, а французька державна приналежність то тільки для паспорту...» – так писав А. Жуковський в одній з анкет наприкінці 1990-х рр.

30 вересня 2015 р. в рамках відзначення Всеукраїнського дня бібліотек та святкування 140-річчя Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича відбулася презентація бібліотеки А. Жуковського. Присутні змогли ознайомитися з унікальними документами, представленими в зібранні відомого науковця. В процесі наукового опрацювання колекції, що триває досі, адже це значний обсяг роботи, виявлено унікальні, особливі видання, з якими хотілось би більш широко ознайомити читачів. Серед них – начебто збірка повістей Віталія Морозенка «Серед снігів», надрукована в 1973 р. видавництвом ЦК ЛКСМУ «Молодь».

Уже сірувато-коричнева м'яка обкладинка книги привертає увагу невідповідністю тодішньому «радянському» стилю оформлення видань. Крім того, в книзі відсутній зміст, тож читач не має змоги одночасно отримати інформацію про твори, що ввійшли до неї. Водночас, як і годиться, скрупульозно вказано всі вихідні дані – тираж, кількість друкованих аркушів, дату підписання до друку, назву типографії тощо. Та й в анотації зазначається: «Нову книгу Віталія Морозенка складають повісті. "Серед снігів" – щира розповідь хлопця про себе і своїх товаришів-піонерів, які по закінченні середньої школи пішли служити в армію».

Спочатку здається, що книгу видано в УРСР, і навіть її перший твір – «Ми вступаємо у восьмий» – розповідає про наміри комсомольської молоді служити в

Радянській армії. Але далі, з 9-ї сторінки, текст уривається й розпочинається інша книга. На її початку вміщено передмову О. Шуляка «Творець нового етапу», присвячену творам іншого автора – Валентина Мороза, і йдеться в цій статті про зовсім про інші речі: «московську окупацію», роль шістдесятників у суспільному оновленні, «необхідність боротьби», яка висловлена в працях письменника. Далі надруковано самвидавні статті і есеї В. Мороза: «Репортаж із заповідника імені Берії», «Серед снігів», «Хроніка опору», «Замість останнього слова», а також заяви, клопотання та петиції, що стосуються долі автора.

Отже, насправді книга є збіркою творів відомого українського письменника, історика Валентина Яковича Мороза, одного із представників українського національного руху, політ'язня. Саме за вищевказані твори в 1970 р. його було повторно заарештовано (перший раз – у 1965-му) і засуджено до шести років в'язниці, трьох – таборів і п'яти – заслання. У 1979 р. Валентина Яковича обміняли на радянських розвідників, викритих у США.

В Україну В. Мороз повернувся, щойно та здобула незалежність. Своєрідно, зі своїм прямолінійним сарказмом він прокоментував цей крок в інтерв'ю «Галицьким контрастам»: «Переїхав до Канади, перечекав там дощ та й повернувся. Діаспора й досі вважає, що я дурний. Бо ж я поїхав в Україну: на мізерну платню, на небезпеку. Та звідси я втікаю не збираюся». З 1997 р. В. Мороз постійно живе у Львові, викладає у Львівському державному університеті фізичної культури. Український історик, політолог, громадський діяч, він уже довгий час перебуває на «передовій» великої битви ідей. Важко переоцінити його внесок у справу розвалу наймогутнішої світової імперії СРСР, в утвердження української державності, а також вплив його ідей на майбутнє України. Праці В. Мороза – а їх понад 100 – є органічним продовженням формування концепції українського націоналізму в ХХ ст., яку започаткували визначні мислителі: М. Міхновський, Д. Донцов, Ю. Липа, М. Сціборський.

Таким чином, у збірці «Серед снігів» відбулася підміна понять: в анотації зазначалося, що в книзі

йдеться про бажання хлопців служити в армії, а насправді там були тексти антирадянського спрямування. І читач не міг їм не вірити, бо надрукувало це все офіційне видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь».

Книга є цікавим прикладом дотепного методу поширення «самвидаву-тамвидаву» в УРСР, і була насправді видана в одному із західних діаспорних видавництв у 1973 р., що й підтверджено у праці

О. Обертаса «Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і – початок 1970-х років)» (2010). «Не будемо коментувати наведених у нашому виданні творів В. Мороза. Нехай читач коментує їх сам», – зазначає автор передмови до книги О. Шуляк, але зрозуміло, якого висновку дійде читач, прочитавши самвидавні есеї одного з найкращих публіцистів 1960-х рр. В. Мороза.

ДІЯЧІ КУЛЬТУРИ

**Т. Макарейчук, завідувач відділу,
А. Лупан, головний методист,
І. Білан, методист**

Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Івасюка

БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ МАЙСТРИ

ТАЛАНТ – це той стан душі, коли хочеться творити добро і нести його людям. І не обов'язково для цього бути поетом чи художником, а просто – відданим своїй справі бібліотекарем.

Виміром життя людського є, перш за все, здійснені справи, плідна праця талановитого професіонала. Саме для того, щоби ця діяльність не залишилася непоміченою, Чернівецька ОУНБ ім. М. Івасюка в 2015 р. започаткувала серію біографічних матеріалів «Бібліотечна еліта Буковини в іменах». Її мета – ознайомлення широкого загалу із життєвим і трудовим шляхом бібліотекарів-ювілярів, котрі отримали почесні відзнаки та нагороди держави як свідчення важливості бібліотечної професії, а також для поширення їх творчого досвіду.

Вже видано перший випуск вищеназваної серії – «Подвижники бібліотечної справи», присвячений популяризації напрацювань досвідчених бібліотечних працівників: колишнього директора Чернівецької ОУНБ ім. М. Івасюка А. Іваницької (до 75-річчя від дня народження); колишнього директора обласної книгозбірні для дітей Н. Абрамович (до 80-річчя від дня народження); директора Хотинської ЦБС Н. Луць (до 65-річчя від дня народження); завідувача бібліотеки-філії с. Нижні Петрівці (хутір Аршиця) Сторожинецької ЦБС М. Малицької (до 65-річчя від дня народження); колишнього завідувача бібліотеки-філії с. Ошихліби Кіцманської ЦБС М. Лупул (до 80-річчя від дня народження). Матеріали про здобутки колег пропонуємо увазі читачів «Бібліотечної планети».

ЖИТТЯ, ОСВЯЧЕНЕ КНИГОЮ

**Антоніна Семенівна Іваницька,
заслужений працівник культури України**

Оцінюючи професійні якості А. Іваницької, не можна не погодитися з думкою, що вона знавець своєї справи, бібліотекар широкого профілю, Фахівець з великої літери. Наділена професійною інтуїцією до інновацій, Антоніна Семенівна цілеспрямовано генерує нові ідеї та втілює їх у практику.

З дитинства її любов до книги переросла у справу всього життя. А почалося все в 1954 р., коли дівчина вступила на бібліотечне відділення Снятинського культосвітнього училища.

Професійну діяльність розпочала в 1957 р. на посаді завідувача читального залу районної дитячої бібліотеки м. Перегінська Івано-Франківської області. Юні читачі полюбили молоду бібліотекарку. Згодом вона двічі обиралася депутатом міської ради народних депутатів (у 1963-му та 1968 р.). Прагнення підвищити професійну майстерність привело в 1962 р.

А. Іваницьку до Харківського інституту культури (київський філіал), який вона закінчила в 1967-му.

У грудні 1968 р. А. Іваницька переїхала на Буковину і розпочала роботу в Чернівцях, в обласній бібліотеці (нині Чернівецька ОУНБ ім. М. Івасюка) на посаді методиста. Не було бібліотеки в краї, яку б не відвідала непосидюча бібліотекарка. Її працю оцінили і в грудні 1969 р. запросили на посаду старшого інспектора бібліотечних закладів обласного управління культури.

Відавшись бібліотечній справі, цілеспрямовано працюючи задля підвищення якості бібліотечного обслуговування населення Буковини, Антоніна Семенівна доклала багато зусиль до поліпшення інформаційно-культурної діяльності бібліотек області, підняття їх іміджу в суспільстві. Вона була обізнана з проблемами і бібліотек загалом, і окремих бібліотекарів.

У вересні 1980 р. А. Іваницьку перевели на посаду заступника директора обласної бібліотеки для дорослих, а в 1994–2014 рр. вона очолювала цей заклад.